

Datum

2020-11-24

Vår referens

Ann-Helen Westerdahl

Utvecklingssamordnare

ann-helen.westerdahl@malmo.se

Tjänsteskrivelse**Funktionsstödsförvaltningens förebyggande arbete kring kränkande särbehandling och sexuella trakasserier mot brukare
FSN-2018-1187****Sammanfattning**

2018 gav funktionsstödsnämnden förvaltningen i uppdrag att initiera en kartläggning om förekomsten av sexuella trakasserier mot brukare samt att förstärka informationsinsatserna kring Malmö stads riktlinjer mot kränkande särbehandling och trakasserier. Resultatet av kartläggningen redovisades för nämnden i juni 2019.

Funktionsstödsnämnden gav förvaltningen i uppdrag att fortsätta arbetet för att förebygga sexuella trakasserier och höja kunskapsnivån bland förvaltningens anställda kring sexuell hälsa och våld i nära relationer. Förvaltningen fick även i uppdrag att under kvartal fyra 2020, redovisa en nulägesrapport avseende funktionsstödsförvaltningens förebyggande arbete kring kränkande särbehandling och sexuella trakasserier mot brukare.

Förslag till beslut

1. Funktionsstödsnämnden godkänner redovisningen om arbetet med att utreda förekomsten av sexuella trakasserier mot brukare och förstärkta informationsinsatser kring kränkande särbehandling och trakasserier.

Beslutsunderlag

- Beslut FSN 191216 (§181) Förstärkta informationsinsatser kring kränkande särbehandling och trakasserier samt utredning om förekomsten av sexuella trakasserier mot brukare
- G-Tjänsteskrivelse FSN 201214 - Funktionsstödsförvaltningens förebyggande arbete kring kränkande behandling och sexuella trakasserier mot brukare

Beslutsplanering

Funktionsstödsnämndens arbetsutskott 2018-12-06

Funktionsstödsnämnden 2018-12-19

Funktionsstödsnämndens arbetsutskott 2019-06-03

Funktionsstödsnämnden 2019-06-18

Funktionsstödsnämndens arbetsutskott 2019-12-03

Funktionsstödsnämnden 2019-12-16

Funktionsstödsnämndens arbetsutskott 2020-12-03

Funktionsstödsnämnden 2020-12-14

Ärendet

En del av resultatet i uppdraget om förstärkta informationsinsatser kring kränkande särbehandling och trakasserier visade att det finns behov av kompetensutveckling för medarbetare i ämnet, dels för att kunna uppmärksamma att det sker dels för att kunna ge rätt stöd.

Det framtagna vägledningsmaterialet ”Fråga, lyssna, var intresserad” ger medarbetare kunskap om sexualitet, sexuell hälsa och ohälsa, känslor och bemötande. Vägledningsmaterialets syfte är att medarbetare ska kunna ge stöd och vara en naturlig samtalspart i svåra frågor. Som inspiration till att arbeta med sexuell hälsa har workshops anordnats av utbildade workshopsledare. Workshopsledarna är inte representerade från alla enheter, men insatsen erbjuds till samtliga verksamheter inom förvaltningen. Tretton workshops inom sexuell hälsa var planerade under januari - maj 2020. Sex av planerade workshops genomfördes innan restriktionerna på grund av Covid-19. Under hösten 2020 har workshops hållits i tre verksamheter där frågan har varit särskilt angelägen.

I workshopen belyses medarbetarnas ansvar att vara lyhörd och bemöta brukarna utifrån ett professionellt förhållningssätt och att de ska kunna ge stöd i att hitta information till de frågor som ställs. Efter workshopen lämnas skriftlig utvärdering. I dessa framgår att medarbetarna har upplevt det givande och samtidigt öppnar upp för samtal i arbetsgruppen och i arbetet med brukarna.

Workshops för brukare var planerad att hållas på Garagets Caféquällar, men blev inställd då Garaget pga. restriktionerna var stängt under denna period. Workshopen planeras istället att genomföras under 2021.

Sedan tidigare är LSS boendet på Påskliljegatan HBTQ certifierad. Under 2020 har ytterligare fem verksamheter genomgått HBTQI-certifiering. Verksamheterna är LSS boende på Spångatan, Lorensborgsgatan 13 och Östergårdsgatan, Personligt ombud och Tea daglig verksamhet. Utbildningstillfällena har genomförts både i fysisk lokal och digitalt. Parallellt har verksamhetsanpassade handlingsplaner för medverkande verksamheter tagits fram. Strategiska avdelningen har tillsammans med HR avdelningen tagit fram ett förslag på handlingsplan för normkritik i hela förvaltningen.

För att ta ytterligare ett samlat grepp om arbetet med sexuell hälsa, är området inkluderat i förvaltningens framtagna plan för hälsofrämjande arbete, som sker inom ramen för att utveckla förvaltningens förebyggande arbete. I SKR:s vägledningsmaterial *Hur skapar vi bättre hälsa för personer med funktionsnedsättning?* lyfts betydelsen av att skapa kreativa och inspirerade arbetssätt utan pekpinnar för att kunna motivera och skapa förutsättningar för hälsosamma val i vardagen, samt skapa en trygg och säker miljö. Det är en utmaning för personalen i verksamheten, att kunna skapa en balans mellan självbestämmande och stöttning för att möjliggöra förbättrade levnadsvanor. För att utveckla det hälsofrämjande arbetet är en projektledare med folkhälsovetenskaplig bakgrund tillsatt under perioden januari 2020 till december 2021. Detta med uppdrag att tillsammans med verksamhetsavdelningarna och verksamhetsstödande funktioner hitta strukturer för att utveckla arbetet ytterligare. Detta förväntas bidra till att arbetet med bland annat sexuell hälsa förstärks ytterligare.

Sammanställning av förvaltningens arbete mot våld i nära relation

Sedan 2017 hålls en halvdagsföreläsning inom förvaltningen för chefer och medarbetare om våld i nära relation. Föreläsningen är regelbundet återkommande vid minst två tillfällen per år. Vid efterfrågan anordnas även riktade utbildningstillfällen till verksamheterna.

Arbetsmarknad- och socialförvaltningens Kompetenscentrum mot våld i nära relationer erbjuder medarbetare inom funktionsstödsförvaltningen och hälsa-, vård och omsorgsförvaltningen en basutbildning på tre halvdagar vid två tillfällen per år, där flertalet medarbetare från förvaltningen har deltagit.

Under 2020 har en utbildningsfilm tagits fram baserad på förvaltningens rutin för våld i nära relation mot äldre och personer med funktionsnedsättning. Filmen är framtagen tillsammans med hälsa, vård och omsorgsförvaltningen och är avsedd för alla medarbetare och chefer på båda förvaltningarna. Till filmen finns reflektionsfrågor att diskutera på verksamheternas arbetsplatsträffar. Filmen kommer att inkluderas i introduktionen för nyanställda och införas i förvaltningens system för webbaserad utbildning, LärKan. Enligt beslut i förvaltningsledningen är målet att samtliga medarbetare och chefer på förvaltningen, nästa år ska ha tagit del av utbildningsfilmen och diskuterat inkluderade reflektionsfrågor om hur situationer om våld i nära relation kan upptäckas och hanteras på den specifika arbetsplatsen.

Spridning pågår av den framtagna informationsbroschyren om *vad som är våld i nära relation* riktad till Malmöbon. Den är skriven på lättläst, med widgetbilder och finns i både tryckt broschyr och i PDF-format att hämta på nätet. Handbok med rutin kring hedersrelaterat våld och förtryck gentemot personer med insatsen daglig verksamhet är framtagen och finns i tryckt format.

Det våldsförebyggande programmet V.I.P som står för *Viktig intressant person* har sedan 2018 erbjudits vuxna brukare inom förvaltningens målgrupper. Under V.I.P kursen sker samtal om relationer och om att göra bra val för en själv som stärker självkänslan.

I år har tre grupper med tolv lektioner i V.I.P. kursen genomförts. De påbörjades i februari med två tillfällen och resterande har genomförts under hösten. Det innebär att totalt 48 V.I.P- lektioner har anordnats under året. På kursen lyfter brukare ofta tunga erfarenheter om våld och utsatthet, och får genom gruppen och handledare vägledning att få rätt stöd för sina erfarenheter. Kursen har varit uppskattad av medverkande brukare och nya gruppkurser kommer att påbörjas våren och hösten 2021.

Genom utvecklingsmedel från Länsstyrelsen har projektet *Respektfulla relationer* startat i syfte att ge personer med psykisk- och intellektuell funktionsnedsättning möjlighet att utforska relationen med sig själv och med andra. Projektet påbörjades, med fyra grupper under våren 2020. Varje kurs är på fyra tillfällen. Kursen pausades tillfälligt i våras med anledning av pandemin och resterande tillfällen kunde återupptas under hösten. Kursen hålls av brukare som samtalsledare, tillsammans med handledande medarbetare inom förvaltningen. Länsstyrelsens finansiering av projektet avslutas under dec 2020. Arbete för att möjliggöra fortsättning av kursen under 2021 pågår.

En viktig åtgärd i arbetet för att systematisera och synliggöra händelser avseende sexuellt våld, är att dessa sedan 2018 kan registreras i förvaltningens avvikelssystem som en specifik händelse. Uppgifter kring registrerade händelser är sökbara i systemet och statistik som kan användas för det fortsatta utvecklingsarbetet finns att tillgå.

Statistiken visar att det i perioden mellan 2020-01-01 till och med 2020-10-27 har registrerats fjorton händelser avseende sexuellt våld, en av dessa var rapport missförhållande.

Ansvariga

Sophia Presinger Avdelningschef

Tarek Borg Förvaltningschef